

ساخت فیلم‌های آموزشی با Comtasia

۲۱۴

احسان مظلومی

بارگیری (دانلود) کنید یا از بازار تهیه کنید. پس از نصب آن نرم‌افزار و اجرای آن، محیطی شبیه به تصویر ۱ خواهید دید. اینجا در سمت چپ، دکمه **Record the screen** را کلیک کنید تا نرم‌افزار ضبط فیلم اجرا شود. می‌بینید که نرم‌افزار اصلی، کمینه (Minimize) می‌شود و یک کادر سیاه رنگ در کنار یک کادر شفاف ظاهر می‌شود. (تصویر ۲)

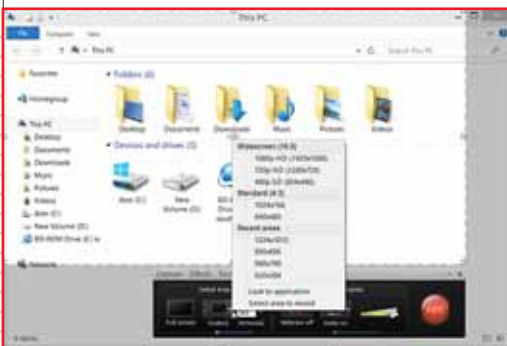
۲.

یکی از مسائلی که معلم‌ها، استادان و همهٔ مدرسان را نگران می‌کند، تولید محتوای آموزشی است. کم و بیش قبول داریم که آموزش الکترونیک مزایای زیادی دارد و به استفاده از آن هم علاقه‌مندیم ولی مشکلی که اغلب پیش رو داریم، تولید محتواسست. تولید فیلم‌های آموزشی کاری حرفه‌ای و پیچیده است. استفاده از فیلم‌های آموزشی موجود هم چندان ساده نیست. بسیاری از آن‌ها کیفیت لازم را ندارند یا در دسترس ما نیستند یا حق نشرانه (کپی رایت) دارند. به همین دلایل، معلمان و استادان کمتر وارد این وادی می‌شوند و توانمندی‌های آموزشی خود را فقط با کتاب و جزوه ارائه می‌دهند.

ما در اینجا می‌خواهیم راه حلی خوب برای این مسئله معرفی کنیم. در واقع، دو راه حل داریم که اول، دومی را می‌گوییم و اگر فرصت شد، راه حل اول را هم در آینده بررسی می‌کنیم. راه حل دوم که جامع‌تر و بسیار ساده‌تر است، استفاده از رایانه و نرم‌افزاری به نام **Camtasia** است.

Camtasia از صفحهٔ رایانهٔ شما فیلم می‌گیرد؛ یعنی هر چه را که در صفحه نمایش داده می‌شود، به فیلم تبدیل می‌کند. کافی است شبیه‌ساز دوربین را روشن و دکمه **record** را کلیک کنید تا فیلم‌برداری شروع شود. می‌توانید گزینهٔ میکروفون را هم فعال کنید تا صدایتان ضبط شود و در هنگام فیلم‌برداری صحبت کنید. در ادامه هم می‌توانید در همان محیط **Camtasia** فیلم را ویرایش کنید و به آن جلوه‌های ویژه بدهید. اگر موضوع آموزش شما یک نرم‌افزار کامپیوتری باشد، کارتان خیلی راحت است اما اگر موضوع دیگری هم باشد، راه‌های زیادی هست که بتوانیم برای آن‌ها فیلم آموزشی بسازیم. پس ابتدا به روش کارکرد نرم‌افزار می‌پردازیم تا بعد برسیم به مراحل نظری کار. نرم‌افزار **Camtasia** را می‌توانید به راحتی از سایت‌های ایرانی

کادر خط‌چین دار شفاف، آن بخش از صفحه نمایش (مانیتور) شماسست که قرار است از آن فیلم‌برداری شود؛ یعنی، هر چه در آنجا باشد و هر حرکتی که آنجا اتفاق بیفتد، ضبط می‌شود و می‌توانید از آن فیلم بسازید. پنجرهٔ سیاه رنگ پایین هم تنظیمات ضبط است. قبل از شروع ضبط تصویر، بهتر است تنظیمات را بررسی کنیم. از سمت چپ شروع می‌کنیم؛ اگر دکمه **Full screen** را کلیک کنید، کادر خط‌چین دار به اندازهٔ تمام صفحه گسترده می‌شود و شما می‌توانید از کل صفحهٔ نمایش فیلم‌برداری کنید. دکمهٔ بعدی **Custom** است که در واقع یک منو را باز می‌کند. (تصویر ۳)

۳.

در این منو می‌توانید اندازه کادر فیلم‌برداری را مشخص کنید. می‌بینید که تعدادی اندازه استاندارد آنجا هست. دو گزینه آخر هم برای ابعاد دلخواه هستند. اگر گزینه Lock to application را فعال کنید، ابعاد کادر با اولین پنجره‌ای که رویش کلیک کنید، تنظیم می‌شود و با تغییر آن هم تغییر می‌کند. یعنی اگر پنجره مورد نظر را کوچک و بزرگ کنید، کادر فیلم‌برداری هم با آن کوچک و بزرگ می‌شود؛ البته تا قبل از شروع فیلم‌برداری. اگر گزینه آخر را هم انتخاب کنید، هر جا کلیک کنید کادر به اندازه آنجا می‌شود (که می‌تواند بخشی از یک پنجره باشد).

علاوه بر همه این‌ها می‌توانید ابعاد مورد نظر تان را در کادرهای سمت راست منو تایپ کنید یا حتی روی گوشه‌های کادر فیلم‌برداری کلیک کنید و اندازه آن را تغییر دهید. گزینه بعدی، webcam است. اگر آن را فعال کنید، در هنگام فیلم‌برداری یک تصویر کوچک از خودتان هم ضبط می‌شود و در کنار فیلم به نمایش درمی‌آید. البته اگر وب‌کم نداشته باشید. این تصویر کوچک گاهی به انتقال حس معلم به شاگردان بسیار کمک می‌کند. دکمه بعد Audio یا صداست که با خاموش و روشن کردن آن می‌توانید فیلمتان را بی‌صدا یا با صدا ضبط کنید. همچنین با باز کردن منوی کنار آن می‌توانید مشخص کنید که صدا از میکروفون ضبط شود یا صداهای کامپیوتر ضبط شوند یا هر دو. در نهایت، وقتی برای ضبط آماده بودید، دکمه قرمز رنگ REC را کلیک کنید. به فاصله ۳ ثانیه عملیات ضبط شروع می‌شود. حالا هر اتفاقی در صفحه بیفتد، هر پنجره‌ای که باز یا جابه‌جا شود، هر نرم‌افزاری که اجرا شود و حتی حرکات ماوس شما، فیلم‌برداری می‌شوند. شروع به فیلم‌برداری کنید؛ اگر موضوع آموزش شما یک نرم‌افزار است،

هم در اختیارمان قرار می‌دهد. با فشردن کلید F10 یا کلیک روی دکمه stop پنجره جدیدی باز می‌شود و می‌توانید فیلم را در آنجا بازبینی کنید. (تصویر ۴) در سمت راست، دکمه Delete را می‌بینید که فیلم ضبط‌شده را پاک می‌کند. در کنار آن دکمه Produce قرار دارد که فیلم را بدون ویرایش تولید و با فرمت دلخواه شما ذخیره می‌کند. سومین دکمه هم Save and Edit است که فیلم را ذخیره کرده محیط ویرایش را برایتان باز می‌کند. همین که دکمه را کلیک کنید تا وارد محیط شوید، ابتدا کادری برای ذخیره فیلم ضبط شده باز می‌شود و سپس وارد محیط ویرایش می‌شوید.

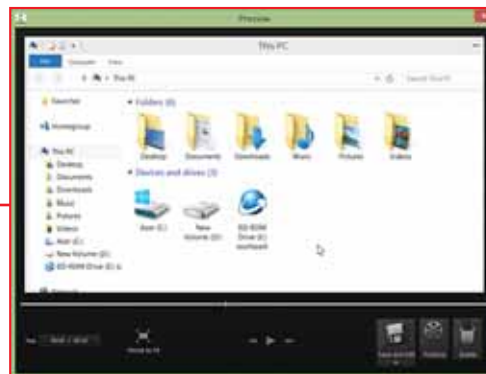

۵

در این محیط ابزارهای بسیار زیادی در اختیار شماست. در اینجا می‌توانید فیلمتان را تدوین کنید، قسمت‌های اضافه را جدا کنید، عکس و متن به آن اضافه کنید و به آن جلوه‌های ویژه بدهید. خلاصه، یک نرم‌افزار تدوین قدرتمند در اینجا در اختیار شماست!

اگر مبحث آموزش شما فیزیک، شیمی، جغرافی یا هر موضوع غیر کامپیوتری دیگری است، راه‌های زیادی برای تولید فیلم آموزشی در اختیار دارید. می‌توانید اسلایدها، فیلم‌ها، عکس‌ها، متن‌ها و انیمیشن‌های مورد نظر تان را از قبل آماده کنید. سپس ضبط را شروع کنید. در حین ضبط می‌توانید موارد مورد نظر را یکی یکی نمایش دهید و توضیحات مربوط به هر کدام را بگویید یا مثلاً در تصویر با نشانگر ماوس به نقطه مورد نظر اشاره کنید و درباره آن توضیح دهید. می‌دانید که می‌توانید با کلیدهای ALT+TAB پنجره فعال را عوض کنید؛ سپس پنجره‌ها را از قبل باز کنید و در حین فیلم‌برداری، با این کلیدها به پنجره مورد نظر بروید. حرکات اضافی ماوس یا تصاویر اضافی ضبط شده را می‌توانید در مرحله تدوین حذف کنید.

در مرحله تدوین می‌توانید فیلم، متن و عکس‌های مورد نظر تان را به فیلمی که گرفته‌اید اضافه کنید. علاوه بر این، کادرها، فلش‌ها و ابزارهای تصویری بسیار زیادی برای استفاده شما در نرم‌افزار موجود است که در یادداشت بعدی آن‌ها را بررسی خواهیم کرد. در قسمت بعدی به تدوین فیلم، اصلاح اشکالات، استفاده از ابزارها و در نهایت تولید فیلم می‌پردازیم.

۴

بخش‌های مورد نظر تان را نشان دهید و روی فیلم صحبت کنید. برای متوقف کردن موقت ضبط یا باز کردن می‌توانید کلید F9 را روی صفحه کلید بزنید. برای پایان فیلم‌برداری می‌توانید کلید F10 را بزنید. اگر تپق زدید، سرفه کردید، یا حرکت اشتباهی در صفحه انجام دادید، نگران نباشید! دوباره از نقطه قبل از اشتباه شروع کنید. Camtasia ابزارهای ویرایشی